

Штрафи за порушення правил КІК в Україні (станом на 2025 рік)

Контрольовані іноземні компанії (КІК) – це нова для України концепція податкового контролю, впроваджена у Податковий кодекс у межах плану BEPS з 2022 року. Від українських резидентів-власників КІК вимагається належним чином звітувати про такі компанії та їхні прибутки. За невиконання цих вимог передбачені **суттєві штрафні санкції**, які зросли у 2025 році через підвищення прожиткового мінімуму. Хоча на час воєнного стану діє **тимчасове звільнення від штрафів**, обов'язок подати всі необхідні повідомлення і звіти не зникає. Нижче наведено аналіз актуальних штрафів, останніх змін законодавства у сфері КІК, таблиці порушень із сумами штрафів (2024 vs 2025) та ключові висновки щодо ризиків для платників податків.

Актуальні штрафи за порушення правил КІК (2025)

На 2025 рік Податковий кодекс України встановлює такі основні штрафи за порушення порядку повідомлення та звітування про КІК:

- **Неподання повідомлення про КІК.** Якщо контролююча особа не повідомила податковий орган про набуття або втрату частки в іноземній юридичній особі чи про початок або припинення фактичного контролю протягом встановленого строку (60 днів), накладається штраф у *300 розмірів прожиткового мінімуму (ПМ)* за кожний такий випадок. Станом на 2025 рік це близько **908 400 грн** (проти ~876 тис. грн у 2024 році).
- **Неподання звіту про КІК.** За неподачу річного Звіту про

КІК контролером передбачено штраф у *100 розмірів ПМ*. У 2025 році це становить приблизно **302 800 грн**. Штраф накладається за кожен не поданий звіт (фізичні особи подають у складі декларації про доходи, юрособи – у складі декларації з прибутку).

- **Несвоєчасне подання звіту про КІК.** У разі запізнення з подачею Звіту діє штраф *1 розмір ПМ за кожен день прострочення*. Таким чином, за кожен день запізнення у 2025 році нараховується **3 028 грн** штрафу, але загальна сума штрафу не може перевищувати *50 ПМ* (тобто максимум **151 400 грн** за весь період прострочення).
- **Подання недостовірної/неповної інформації у звіті (невідображення КІК).** Якщо контролер у поданому звіті не розкрив інформацію про наявну у нього КІК або не відобразив обов'язкові відомості про неї, застосовується штраф у розмірі *3% суми доходу КІК або 25% скоригованого прибутку КІК (за відповідний рік) – залежно від того, яка величина більша*. Такий штраф обмежений верхньою межею *1000 розмірів ПМ* за кожен факт невідображення. Отже, максимальна сума цього штрафу в 2025 році може сягати приблизно **3,028 млн грн** за кожне порушення, якщо йдеться про значні нерозкриті прибутки КІК.

Примітка: Сплата зазначених штрафів **не звільняє** платника від необхідності подати відповідні КІК-звіти та документи. Ба більше, у випадку, коли контролер після накладення штрафу так і не подає звіт протягом 30 днів після граничного строку сплати штрафу, передбачена додаткова санкція – *5 ПМ за кожен день* (максимум 300 ПМ) прострочення. Однак цей випадок на практиці зустрічається рідко, адже платник зазвичай подає звіт ще до застосування такого крайнього заходу.

Законодавчі зміни у сфері КІК, що набрали чинності у 2025 році

2024–2025 роки ознаменувалися важливими змінами у регулюванні КІК:

- **Тимчасове зупинення штрафів на період війни.** У 2024 році було прийнято два закони (№3706-IX та №4113-IX), якими на період воєнного стану переглянуто питання відповідальності за порушення правил КІК. Згідно з останніми змінами, **не застосовуються штрафні санкції** за порушення, вчинені з 01.01.2022 і протягом дії воєнного стану, за умови що контролююча особа виконає всі свої обов'язки (подасть повідомлення та звіти) протягом **6 місяців після припинення/скасування воєнного стану**. Фактично йдеться про відстрочення штрафів, а не їх повне скасування – після закінчення війни у контролерів буде півроку на подання звітності, інакше штрафи будуть накладені. Важливо, що Закон №4113-IX прямо звільнив контролерів КІК також від **адміністративної та кримінальної відповідальності** за несвоєчасне звітування в цей період. Таким чином, у 2025 році (поки триває воєнний стан) податкова не штрафуватиме за неподання/затримку звітів КІК, проте всі факти порушень фіксуються і можуть бути санкціоновані після війни.
- **Зміни методології розрахунку прибутку КІК.** Законом №3706-IX (діє з 01.07.2024) було уточнено порядок визначення *скоригованого прибутку* контрольованих іноземних компаній, що підлягає оподаткуванню в Україні. Зокрема, оновлено правила врахування витрат КІК на сплату процентів за борговими зобов'язаннями при розрахунку її прибутку. Це впливає на базу оподаткування КІК та, відповідно, на суму податку, яку має сплатити контролер в Україні (або суму прибутку, звільнену від оподаткування). Метою змін було зблизити українські правила з міжнародними та запобігти штучному завищенню

витрат КІК для мінімізації оподатковуваного прибутку.

- **Удосконалення визначення контролю та пов'язаності.** Законом №3813-IX (чинний з 01.01.2025) внесено зміни в критерії пов'язаності осіб для податкових цілей, що опосередковано впливає і на правила КІК. Зокрема, було збільшено з 20% до 25% нижню межу частки володіння корпоративними правами кожної особи в наступній юридичній особі по ланцюгу для визнання таких осіб пов'язаними. Це означає, що при багатоетапних структурних ланцюгах власності тепер потрібно мати більшу частку на кожному рівні, аби особи вважалися пов'язаними (незалежно від перемноження часток). Дане нововведення може впливати на визначення факту контролю над іноземною компанією в складних структурах, підвищуючи поріг впливу.

Інші зміни: Із 2025 року також оновлено перелік держав (територій) з низьким оподаткуванням та критерії його формування. Хоч це стосується насамперед трансфертного ціноутворення, непрямо такий крок впливає й на оподаткування КІК, оскільки юрисдикція реєстрації КІК може визначати пільгові режими чи звільнення від оподаткування прибутку КІК в Україні. Крім того, – операції з подібними контрагентами підлягають відображенню в звітності КІК в узагальненому вигляді.

Загалом, тенденція законодавства – **уточнення та посилення правил КІК** з урахуванням міжнародних стандартів, без відміни самих норм.

Таблиця основних порушень та штрафів (статті ПКУ, суми)

Наведемо узагальнену таблицю видів порушень правил КІК, відповідних норм Податкового кодексу України та розмірів

штрафів, передбачених станом на 2025 рік:

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Неподання повідомлення про КІК (неповідомлення про набуття/відчуження частки або встановлення/припинення контролю у 60-денний строк)	Обов'язок: п.п. 39 ^{2.5.5} ст.39 ² ; Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 4)	300 ПМ (≈908 400 грн) за кожний випадок	Найбільший штраф серед КІК-порушень. ПМ – прожитковий мінімум для працездатної особи на 01.01 звітного року. На час воєнного стану штраф не застосовується за умови подання повідомлення після його завершення.
Неподання звіту про КІК (річного звіту контролера про прибутки КІК)	Обов'язок: ст.39 ² ПКУ (п.п. 39 ^{2.5.2}); Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 1)	100 ПМ (≈302 800 грн) за кожен не поданий звіт	Звіт про КІК подається щорічно (фізособами до 1 травня, юрособами – разом зі декларацією з прибутку). На період війни штрафи за неподання звітів відстрочені за умови подачі протягом 6 місяців після війни.

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Несвоєчасне подання звіту про КІК (прострочення крайнього терміну)	Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 2)	1 ПМ за кожен день прострочення (≈3 028 грн/день), але не більше 50 ПМ (≈151 400 грн загалом)	Штраф рахується за кожний календарний день запізнення. Максимальний період нарахування – 50 днів. Якщо звіт подано із запізненням добровільно, штраф застосовується тільки за дні прострочення. При виявленні факту неподання податковою самотійно можливе накладення також штрафу як за <i>неподання звіту</i>.

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Подання недостовірних/неповних відомостей у звіті (невідображення контролером інформації про КІК або її прибутку)	Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 3)	3% від доходу КІК або 25% від прибутку КІК, що не задекларовані, <i>whichever is greater</i> , але не більше 1000 ПМ (≈3 028 000 грн)	Процентний штраф застосовується за кожен випадок незадекларованої КІК чи її показників у звіті. Обчислюється від суми прихованого доходу/прибутку за рік. Обмеження у 1000 ПМ встановлює граничний розмір санкції за одне порушення.

Примітка: Прожитковий мінімум (ПМ) для працездатних осіб встановлено в Законі про Держбюджет: на 1 січня 2024 року він становив 2920 грн, а на 1 січня 2025 року – 3028 грн. Всі штрафи, визначені у ПКУ в розмірах ПМ, прив'язані до розміру ПМ на початок відповідного звітного року. Тому з 2024 по 2025 рік відбулося збільшення абсолютних сум штрафів приблизно на 3.7%. Нижче наведено порівняння ключових штрафів 2024 vs 2025.

Порівняння розмірів штрафів: 2024 vs 2025

Для наочності наведемо порівняльну таблицю сум штрафів за порушення правил КІК у 2024 році та у 2025 році (з урахуванням змін розміру прожиткового мінімуму):

Порушення	Штраф (2024)	Штраф (2025)
Неподання повідомлення про КІК	300 ПМ = 876 000 грн	300 ПМ = 908 400 грн
Неподання звіту про КІК	100 ПМ = 292 000 грн	100 ПМ = 302 800 грн
Несвоєчасне подання звіту (за добу)	1 ПМ = 2 920 грн	1 ПМ = 3 028 грн
Несвоєчасне подання звіту (максимум)	50 ПМ = 146 000 грн (за 50 днів)	50 ПМ = 151 400 грн (за 50 днів)
Подання недостовірної інформації у звіті (максимум)	1000 ПМ = 2 920 000 грн	1000 ПМ = 3 028 000 грн

У 2025 році прожитковий мінімум на 1 січня зріс на 108 грн, що й зумовило пропорційне збільшення штрафів. Жодних інших змін у розмірах санкцій (тобто кількості ПМ, визначених у кодексі) законодавець не вносив. Таким чином, з точки зору норм Податкового кодексу, штрафні санкції за правилами КІК у 2025 р. залишилися такими ж, як і в 2024 р., відрізняючись лише величиною у гривневому еквіваленті.

Висновки та оцінка ризиків

Ризики для платників податків. Режим КІК передбачає **високі штрафи**, що можуть обчислюватися сотнями тисяч і навіть мільйонами гривень. Це створює істотні ризики для українських резидентів, які мають іноземні компанії, особливо у випадку ігнорування вимог звітування. Наразі, у 2025 році, через дію воєнного стану, пряме штрафування порушників *призупинено*. Однак це не означає прощення порушень – податкові органи фіксують кожен випадок несвоєчасного звіту чи ненадісланого повідомлення. Більше того, Державна податкова служба вже зараз збирає податкову інформацію про КІК і враховує її для майбутніх перевірок; фактично податківці **виявляють**

контролерів, які не виконали свій обов'язок звітування. Це означає, що після завершення війни багато платників можуть одразу опинитися під прицілом перевірок з питань КІК. **Накопичений обсяг роботи** – подання звітів одразу за кілька років (2022–2024) у відведений 6-місячний період – створює додатковий операційний ризик помилок або пропуску строків. Таким чином, **проактивне виконання обов'язків** (навіть попри відтермінування штрафів) є найкращою стратегією для мінімізації майбутніх санкцій.

Тенденції регулювання КІК. Аналіз змін законодавства свідчить, що Україна не відмовляється від впроваджених правил КІК, а навпаки – **удосконалює та уточнює** їх. Підвищення порогів пов'язаності, зміни в обчисленні прибутку КІК, оновлення списків юрисдикцій – усе це кроки, спрямовані на приведення українських правил у відповідність до міжнародних стандартів і на усунення прогалин. Одночасно держава чітко дає зрозуміти, що **після стабілізації ситуації** податковий контроль за КІК буде повноцінно реалізований. Фінансові санкції залишаються дуже значними, що має стримуючий ефект та спонукає до добровільного розкриття інформації. Відсутність штрафів під час війни – це радше жест підтримки бізнесу в кризових умовах, *але не сигнал про поблажливість*. У майбутньому, ймовірно, можна очікувати подальшого розвитку підзаконних актів, роз'яснень від ДПС і удосконалення практики застосування правил КІК, але не пом'якшення відповідальності. Українським власникам іноземних активів варто вже зараз подбати про **податкову прозорість** своїх КІК, аби уникнути удару штрафних санкцій у повоєнний період.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся
 за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія